

PROF. DR. MAHMUT KAPLAN

Doç. Dr. İhsan SÂFİ

Rize Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi,
Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

1992 yılında, Türkiye'nin bugünkü duruma gelmesinde büyük emekleri olan ve hayırla yâd ettiğimiz merhum Cumhurbaşkanımız Turgut Özal'ın büyük icraatlarından biri olan ve pek çok faydalı maksatlar için kurulan 15 yeni üniversiteden birisi olan Celal Bayar Üniversitesi'nin ilk asistanlarından birisi de bendim.

Hiç unutmam Kasım 1993'te bugünkü rektörlük binasının yanında bulunan eski binada imtihana girmiştım.

İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi'ni yeni bitirmiş, aynı yerde yüksek lisansa da başlamıştım.

Niyetim asistan olarak da İstanbul'da kalmaktı. Fakat kendimi bir deneyeyim, İstanbul'daki imtihana hazırlıklı olayım diye Celal Bayar Üniversitesi'nin imtihanına başvurmuşum. Yoksa burada kalmayı, çalışmayı düşünmüyordum.

Manisa'yı da daha önce hiç görmemiştım. Burada tanıdığım kimse de yoktu.

İmtihani kazanmıştım ama yukarıda da söylediğim gibi başlamayı düşünmüyordum. Fakat danıştığım kişiler "İstanbul'da yüksek lisans yapıyorsun, doktora da yapacaksın. Bu süre zarfında zaten İstanbul'da olacaksın. Göreve başlamamazlık etme!" dediler. "Bir yandan da maaşını alırsın, rahat rahat akademik kariyerini tamamlarsın." Bu fikir bana da mantıklı geldi ve biraz gecikmeli de olsa 4 Ocak 2004'te Celal Bayar Üniversitesi'nde memuriyet hayatıma başlamış oldum.

İlk sene Manisa'ya sadece iznimi yenilemek, bir de imtihanlarda gözetmenlik yapmak için geliyordum. Fakat bu kısa gidip gelmeler beni Manisa'ya bağladı. İlk dönem kadrodaki Âdem Ceyhan, Arif Yılmaz, Muzaffer Çandır, Kenan Erdoğan, Saffet Çelebi, şimdi rahmetli olan çilekeş Mustafa Aksoy, Selim Altıntop, Rıza Bağcı, Ayşe İlker güzel bir muhabbet ortamı oluşturmuşlardı. Tam bir taşra üniversitesi mantığı içerisinde müthiş bir beraberlik ve arkadaşlık ilişkileri kurulmuştu. Bu durum da beni Manisa'ya cezbe etmeye başlamıştı. Ayrıca beraber kaldığımız, diğer bölümlerden asistan arkadaşlar ve şehirden tanıştığımız insanlar da iyi çıkınca Manisa, bana İstanbul'u unutturmaya başlamıştı.

Daha sonra Mahmut Kaplan da Manisa'ya geldi. Onun gelmesiyle erenler meclisinin neşvesi de tamam oldu.

Mahmut Bey'in Van'dan geldiği ilk hâli hâlâ gözümün önündedir. Manisa'da Muradiye camiinin o yokuşu çıkarkenki bana göre şairane olan revişini hep hatırlarım. Mahmut Bey yıllar onu ihtiyarlatsa, vefasız dostlar onu yıpratsa bile o tavrını hep muhafaza etmiştir (Bunda yokuşun etkisi yoktur. O yokuş aşağı giderken de diklenerek yürüyen birisi değildir.).

Yüksek lisans tezimin konusu gereği sürekli İstanbul'da olmam, kütüphanelerde, dergi ve gazeteleri taramam gerekiyordu. Bu durum Manisa'da dedikodulara sebep olmuştı. Beni sürekli olarak Mahmut Bey'e şikâyet ediyorlarmış. Bana bankamatik asistanı diyorlar, buradan maaşını alıp İstanbul'da gezip başka işler yapıyor diye bühtan ediyorlardı. Fakat Mahmut Bey, bunların hepsine kulaklarını tıkayıp sabretmişti. Hiçbir zaman onların sözlerine kanıp beni geri çağırmadı veya böyle bir şeyi bana asla hissettirmedi.

İşte Mahmut Kaplan, elemanlarına o kadar güvenen ve çalışmaları için imkânlar sağlayan birisiydi.

Tezim bittiğinde hiç unutmam, 4 ciltlik 2000 sayfaya yakın taşınması bile zor o koca çalışmamı kucağına aldı ve tüm fakülteyi baştan sona onlarla gezdi. Herkesin kapısını tek tek çaldı ve odalara girerek: "İşte arkalarından konuştuklarınız, günahlarınızı aldıklarınız bizim elemanlarımız böyle tezler yapıyorlar!" diye gururla onlara gösterdi.

İşte Mahmut Kaplan, böyle davranan birisiydi.

Gerçekten o tezi hazırlamak için sabah sekiz akşam sekiz sürekli çalışıyordum, hafta sonları da dâhil (O zaman kütüphaneler akşamları ve hafta sonları da açıktı.). Ama akademik camiada olan insanlar, arkanızdan kıyılı kaller edebiliyorlardı. İşte insanı üzen buydu. Maalesef kariyerim boyunca bu tür küçük insanlarla çok karşılaştım.

Mahmut Bey, akademik hayatımda üzerimde büyük emeği olan insanlardan birisidir.

Ülkemizin kara bir devresinde, üniversite kapısından içeri sokulmayacak kişiler maalesef bu ilim irfan yuvalarına yönetici oldukları dönemlerde, en büyük koltuğu işgal etmiş kişi, bana yüksek lisans ve doktora yapmam için izin vermiyordu. "Şimdi ilim yapma zamanı değil!" diyebiliyordu.

İşte bu dönemlerde Mahmut Bey kendi şahsi yetkisini kullandı ve yüksek lisans ve doktora yapmamı sağladı.

"Bu makamlar geçicidir!" diyordu. "Buralarda ebedi kalacak değiliz. Bizler sizler için varız. Gidin bir an önce tezlerinizi bitirin!" diye bizi yüreklendiriyor, yönlendiriyor, teşvik ediyordu.

Mahmut Bey'le aynı dönemlerde görev yapmış diğer bölümlerin bazı bölüm başkanları ise kendi asistanlarını maalesef bir hizmetçi gibi görüyorlardı hatta o kadar bile görmüyorlardı ve akademik kariyer için onlara izin bile vermiyorlardı. Onları da görünce Mahmut Bey'in ne kadar büyük bir insan olduğu bir kez daha ortaya çıkıyordu. Onun yaptıkları belki bugün bazılarında

normal gelebilir. “Zaten bu onun vazifesidir. Elbette böyle davranması gerekiyordu.” denebilir. Ama o zamanki şartlar göz önünde bulundurulursa bunun ne kadar büyük bir davranış olduğu anlaşılır. Zaten büyük insanlar zor şartlarda ortaya çıkarlar ve yapılması gerekenleri o zamanda yaparlar. Onları, cücelerden ayıran özellik de budur.

Mahmut Bey bize geleceğin öğretim üyeleri gözüyle baktı ve öyle de muamele etti. Asla şahsi işlerini bize yaptırmadı. Bir kere olsun bile statü farkını bize hissettirmede. Meslektaş, hatta hattası bile fazla kardeş, arkadaş gibi gördü. Bize öyle güvendi, o şahsiyeti bize kazandırdı.

Onun yerinde başka birisi benim bölüm başkanım olsaydı eminim ki akademik hayatım devam etmezdi. Nitekim 35. madde ile gittiğim İstanbul Üniversitesi’nde yaptığım 6 senelik asistanlığım müddetince bu durumu yaşadım. İkisi arasındaki farkı görünce Mahmut Bey’in kıymeti daha da arttı benim gözümde.

1996 yılında doktora öğrencileri için KPDS şartını çıkarmışlardı. Bizi de bu kanuna tabi tuttular. İster istemez alan araştırmalarını terk edip bu imtihana çalışıyorduk. Bu da bize çok sıkıcı geliyordu. Bundan kaçmak için şiire sığınmıyordum. Yazdıklarımı ara ara da Mahmut Bey’e gösteriyordum.

Hiç unutmam, bir gün Mahmut Bey aşağı odama gelip benim şiir dosyamı aldı ve “İngilizceyi geçmeden bundan sonra sana şiirle uğraşmak yok!” dedi. O denli akademik hayatımızla ilgilenen birisiydi. Onun bu konudaki icbarı olmasa belki de doktora yapamamış ve şimdi üniversite hayatından uzaklaşmış olacaktım.

Ülkemizin her yerinde, her ilinde, her kurumunda, gizli kahramanlar nevinden bazı insanlarımız vardır. Bunların sayıları az da olsa, yaptıkları ehemmiyetsiz gibi görünse de, uzaktan bu durumları fark edilmese de bunlar sayesinde ülkemiz ayakta durmakta, işlerimiz yürümektedir. Ben buna inanırım bunu söylerim. Akademik hayatım boyunca böyle insanlarla hep karşılaştım ve bunların bana çok faydaları dokundu. Allah sayılarını artırsın.

İşte Mahmut Kaplan Bey de böyle insanlardan birisidir. (O zaman) küçük bir şehirde, küçük bir üniversitede büyük hizmetlere imza atmış, büyük işler başarabilmiştir. Üzerimizde çok büyük emeği vardır. Her kesimden insanın övgülerine mazhar olabilmek, hayırla yâd edilebilmek, bir hoş sada bırakabilmek, yapılan kötülöklere iyilikle mukabele edebilmek öyle her babayığidin harcı değildir.

Kanaatimizce Mahmut Kaplan, Anadolu’nun eski gönöl erlerinin günümüzde bir uzantısıdır.

Kendisini saygıyla selamlıyor, hayırlı ve uzun ömürler diliyorum. Mahmut Bey için düzenlenmiş böyle bir faaliyet içinde bulunmaktan da büyük onur duyuyorum.